

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

"Idjtihad," Constantinople

Téléph. st. 865

XXII ème ANNÉE

1927, 1 Mars No223

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذلیسی ہ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلہ فون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکمنجی سنہ

نومرو ۲۲۳ - ۱ مارت ۱۹۲۷

باشنده كزیده تورك مالیه و صنایع متخصصلری ده بولونان
بومؤسسہ آوروپائی برانتظام ایله ایشله مكدده در. بولانقه نك
توسعی و امثالنك تعددی چوق تمخی به شایان در.

بوموضوع، اوزه رینه بر چوق دفعه لر عودت ایدیله جك
بر موضوع در. حكومت مزك باش وکیلنده اقتصادي
اندیشه لری كورد كدن صوكره بز اندیشه سبز چالیشمايه
و اولو حقیقتلری جائلی حقیقتلره تحویل ایتیه بوره ك
انشراحيله، دوام ایده بیلیرز قناعتنده يم. بوقناعت یالکیز
لفظی مراد اولونان بر قناعت دكلدر.

۲۲ شباط ۱۹۲۷ اجتهاد شوی

دوقنور عبدالله جودت

تأمین ایتمكددر حمایه بوندن ایلری کیتدیکی وقت، فردلر
علی الدوام دولته استقادت آرامایه آلیشاراق عقیم و سقیم
بر یوله صوقولمش اولورلر.

عصمت پاشانك نطقندن دیگر مسعود بر نتیجه دخی
چیقور، که اوده بعدما مملکتك طوپراق آلتی ثروتندن
استفاده یه قرار ویرلش اولماسی در. برقاچ مناسبتله یه (اجتهاد)
صحیفه لر نده تکرار ایتمش سزدر، که تورکیه مزك برزراعت
مملکتی اولماسی صفقی تالی بر صفتدر. مملکت مز هر
شی دن اولی معادن مملکتیدر. Delauney ك (آناطولونك
ثروت معدنیسی) آدلی تبعنامه سی بومعدانك اصابتی مؤید
معطالره دولودر. دولتك صوك سنه لرده (تورکیه صنایع
و معادن باتقه سی) نی تأسیسی بویوك بر اصابت اولشددر.

فلسفه شوی :

سری قوتلرک اقتصادی قانونلره قارشى مبارزه سی

محرری : Guslave Le Bon

2

بورصده مبايعه Rachats اجرا سيله فرانك قورینی
محافظه مساعدا بر بورصه مانوره كتله سی Masse
de manoeuvre وجوده كتیر یله بیلیر.

شبهه سز بورصده بر پاره Devise ایچون اجرا
ایدیلن طلیله بوباره نك قوری صنعی اولارق بوکسلتیه
بیلیر. فقط بوقوری الی غیر نهایه دوام ایتدیرمه یه موفق
اولماق ایچون، کندی پاره سنی صاتون آلان دولتك مالک
اولمادینی بر آلتون پاره احتیاطی لازم اولور، مالک
اولمادینی دیورزه زیرا بومبايعه یی یاباجاق دولتك آلتون
خصوصنده کی فقیر لکیدر، که پاره سنك دوشوکلکسنا باعث
اولور. شبهه سز بو مبايعه یی یاپان دولت، ظن ایدر، که
قیمتی دوشوکل کاغد پاره نك آلتون پاره ایله برقاچ دفعه
تبدیل ایدیله سی خلقه، آلتون پاره ایله دیکشیدیرمك
ایسته مکسزین کاغد پاره سنی محافظه ایدوچك درجه ده
امنیت الهام ایدر.

آلمان و بلجیقا اولیای اموری، بری بری متعاقب،

بورصده مبايعه واسطه سيله برباره نك قیمتی صورت
قطعیده تثبیت ایدیل بیلیر می ؟
مشهور مالیونك ده اشتراك ایتش اولدینی بوقورونتو،
بوخولیا، مارك سقوطنی طور دورماق ایسته دیکی وقت
(آلمانیا) یه وعینی اصول ایله پاره سنك قیمتی یوکسلته
بیله جکی زعمنده بولوندینی زمان دخی (باحقیقا) یه بر چوق
میلونه مال اولدی.

برقاچ زماندنبری یکدیگریه خلف، سلف اولان
فرانسز مالیه ناظرلری ده، ممائل خولیا یه قایلیدیلر.
بوخولیا بر چوق میلیونلره مال اولدی و بر نظارت تبدلی
واقع اولماق سزین، Banque de France ك آلتون احتیاط
پاره سی تماماً محو و نابود اولق تهدیدی آلتنده قالدی.

« نه قسبه رت » لرمز، فرانسه نك متفقلرینه اولان
بورجلرینی طانیماسنی توصیه ایتدیكلری وقت شبهه سز
بونلر دخی فرض ایدیورلردی، که بورجلرک بو طانیماسنه
قایلان اجنبی بانکرلرینك اقراض ایده جکلری میلیونلره،

قانون ریاضی سببیلہ ، محدود ثروتی او بونجی یعنی سادہ بردولت ، پارہ سنک قورینی محافظہ ایتک سعینده ، مالک اولدینی بتون آتوتنی باتیرمایه محکومدر .

سابق العرض دلیل ریاضی نک قیمتی نه اولورسه اولسون تجربه کوسته ریر ، که اکر برپاره یه خلقک اعتمادی یوقسه ، بورصده هیچ بر مبیاعه بوپاره نک قیمتی اوزون مدت یوکسلته مز .

بوراده ، دیگر بر مقاله ده [۰] بحث ابتدیکم یکی بر شوکت جهانشمول تأیقاتی عرض رو ایدر .

مسکوکاتک هر کون بورصده اعلان لوحه سنه قید ایدیلن قیمتی ، نوعما جهانشمول بر محکمہ نک بو مختلف مسکوکانه کوستریلن اعتمادک درجه سی حقنده کی حکم و قرارینی تشکیل ایدر .

بو محکمہ نک حکملری استینافسزدر و عواقبی مدهشدر . در حال بر نظارتی ییقاجاق و بوکون بوغدا ی و پاموخی ممالک اجنبیه ده کی قیمتلرندن بش ویا القی مثلی فیأله صاتون آلمایه مجبور ایدہ جک درجده بو محکمہ ذی قدرت اولشدر .

آنی قرارلری بو قادر معظم تأثیر و نفوذ مالک بو بویوک قولک کتیف محکمہ نک ، بو محکمہ معشریه نک حکملری هانکی عنصرلر ، هانکی اساسلر اوزهرینه مؤسسدر ؟

اک بسیط حالدرده معشری حاکم لک اراده لرینک تفسیر و ایضاحی قولایدرد فقط ایش دائمابو مرکزده دکلدر . سوسیال لیستلرک آرزو لرینه منقاد بر باش وکیل موقع اقتداره کلدیکی وقت انکلز ایراسنک آلی فرانق قادر بردنبره یوکسلمه سی آکلایشلیر . جهانی محکمہ [یعنی بورصه] ، سرمایه لک فرارینی و فرانسه نک خرایسنی دعوت ایتیه مساعد غصبکار تدبیرلری سزدی .

وبریان حکمک سببی بو ایدی ، زیرا کندیسندن قورقولان برناظرک رینه معتدل بر حکومتک کله سی کیفیتی ، سادہ جه بو کیفیت اعتبار ملی ک در حال یوکسلمه سی انتاج ایتدی .

بو قادر سادہ احوالده مؤثرلرله اثرلر آرهنده کی [۰] ۲۱۲ نومرولو (اجتہاد) ده باش مقاله یه باقک .

ایسته بو بسیقولوجیائی خولیانک قربانی اولدیلر . عینی ضلالتلری تعقیب ایتسه یدک بو خولیانک بز دخی قربانی اولوردق .

با حقیقا پیاسه دن فراقلرینی مبیاعه ایتیه کافی آلتونه یا خود معادلی Devise لره مالک بولوندو و بجه انکلز ایراسنی ۱۰۷ فرانقه تثبیت ایدہ بیلدی ؛ فقط احتیاطی دو که تجه « رامبورسمان » لر بالضروره تعطیل اولوندی . انکلز ایراسنی تکرار سریراً ۱۰۶ فرانقه یوکسلدی بوایسه ، چوق کچمه دن انکلز ایراسنک تجاوز ایدہ جک اولدینی بر فیثات ایدی .

بورصده مبیاعات واسطه سیله برپاره نک وضعیتک ایلشدریللمه سی هنوز هیچ بردولته میسر اولما مشدر . بوکون آلمانیا ، دولار قادر قیمتی برپاره مالک ایسه بو نتیجه یی هیچده بورصده مبیاعات طریقله پارہ سنک قیمتی تثبیت جه دلرله الده ایتیش دکلدر ، آلمانیا ، سادہ جه ، قیمتدن دوشن پارہ سنک رینه یوزده ۴۰ ی آلتونله یا خود استقراردن و ممالک اجنبیه یه قونولمش صنایع المنشاء سرمایه لک عودتندن متحصصل و آلتون قیمتندہ devise لره تأمین اولونمش یکی برپاره اقامه ایدہ رک بو نتیجه یی الده ایتدی . دولت ایچون پک فائده لی اولان بومعامله اسکی پارہ نک بتون حامللرینک محو اولمالرینی انتاج ایتدی .

بورصده مبیاعات اجراسی واسطه سیله بر قائمه نک [یعنی کاغد پارہ نک] قیمتک محافظه سی امکانسزلی یالکز اسباب اقتصادیه و بسیقولوجیائی دن منبعث دکلدر ، بونده بعضی اسباب حسابیه ده واردر .

فی الحقیقه ، حساب احتمالی Calcul des probabilités کوسته ریر ، که غیر محدود ثروتی بر قرار باز الیه اوینیان محدود ثروتی بر قرار باز باتمایه ، محو اولمایه محکومدر . لاعلی التبعین بر بورصه ، جهانک دیگر بتون بورصه لرله آنی مناسبات تلغرافیه سی جهتیه ، دنیسانک بتون سپه کولاتورلرینی احتوا ایدن معظم برقرار صالوتی تمثیل ایدر . کندی پارہ سنی صاتون آلان مملکت ، بحث ابتدیکم محدود ثروتی قمارچی یی تمثیل ایدر . غیر محدود ثروتی او بونجی یی ایسه بتون دنیانک قار اوینایانلرینک هیئت مجموعه سی تشکیل ایدر . یوقاریده بیان ایدیلن

اساسی و مثبت بر صورتده تدقیق ایدیللمه مستندن ایلری کلیر.
چوق دفعه اولیه ظن ایدیلشدرکه، دبسیلین یالکیز
مکتبک نظام و انتظامی تأمین ایتمکدن عبارتدر. و بوکا
جزاء، تهدید، دایاق ایله موفق اولمق قابلدرد. فی الواقع معلم
بوصورتله بوکا موفق اوله بیلیر. فقط تأمین ایدیلن سکون
و نظام نهایت اونک موجودیتله قائمدر. معلم آیرلقدن
صوکره اوسکون و انتظامدن اثر قالماز. بناءً علیه بوانتظام
غیرطبیعی، صنی و موقتدر. حالبوکه بزم تکمیل ایتدیرمک
ایسته دیکمز کنج مجرد برانسان دکیلدر. «معین بر جمعیتک
فردی در. و معین بر نظام اجتماعیک مدافعی اوله جقدرد.»
شو حاله نظراً کنجلیری بوهیئت اجتماعیک ایسته دیک
قابلیتله تجهیزایتمه مزاججاب ایدرد. مکتبده کی دی پیلیمزی
ایشته بواساسلر داخلنده تعیین ایتک مجبویتمه یز.

جمهوریت مشروطیتله اداره اولنان مملکتلر، مکتب
انضباطنده حر و کنیش بر تربیه سیسته می قبول واونی
تطبیق ایتمکده درلر. انگلیزلر، بونی [کندی کنیدی اداره
Self government] و فرانسزلر [طلبه نک مختاریتی
Autonomies des écoliers] دستورلریله افاده ایدرلر.
چونکه آچیق بر حقیقتدر که مکتبده دبسیلین دیمک، یالکیز
سکون و انتظامک تأمین دیمک دکیلدر. واونی صرف
بوجه بدن رؤیت چوق یا کلش و سقط بر کوروشدر. بلکه
بونکله بر ایدیسپلنک اخلاقی تربیه، سجه لک تشکله،
حسارک و اراده لک تکلمه خدمت ایتمه می مقتضیدر. و بو
دموقراسی ایله اداره اولنان مملکتلر ایچین چوق مهم

و حق مبرم بر احتیاجدر. بوشکله اداره اولنان جمعیتلر
معلوماتی آز و فقط سجه لی، فعال فردلر، معلوماتی
چوق و فقط سجه سز، غیر فعال حسسز فردلر دایماً
ترجیح ایدیلیر. چونکه استبداد و مطلقیتله اداره اولنان
مملکتلرده أمر مطلقدر. آمرک بر سوزی هر شیدر.
اوکا کور کورینه اطاعت ایتمکدن باشقه برشی بکنه مز.
فردلرک بکانه حق، وظیفه لرینی یا پاماق آمرلرینک امرلرینه
منقاد اولماقدن عبارتدر. بناءً علیه بویه جمعیتلرک مکتبلرنده،
حیات اجتماعیه ده اولدینی کیبی، مستبد و ثلودورچی
بر انضباط چوق طبیعی کورولور. تا که قورقاق، شخصیتسز
مسکین فردلر بته بیلسین و بو جمعیتده مدیر و آمر

مکتبده دبسیلین

Discipline

بر چوق معلم و مربیلرده، کندیسی بک اعلا حس
ایتدیرن مکتب دبسیلینی حقنده کی یا کلش بر تلقی،
جمعیتک تحول و انقلابی قارشوسنده منفی بر قطب کیبی در.
وبالطبع نتایجی اعتباریله چوق وخیم و تهله لیدر.
بوده شیمدی نه قادر تربیه مسئله لرینه. بالخاصه بو موضوعک

ارتباط واضحاً میدانم جبقار. علی العاده احوالده بو
ارتباط داها آز مشهود اولور.

معنری اراده لک همفکرلکی، رأیده اتفاق مسئله.
سینی تماماً حل ایتش اولماق ادعا سنده بولونماق سزین
دینیه بیلیر، که تلغراف واسطه سیله اوزاقلقلرک قالدیرلماسی
سایه سنده بعضی اساسی مسئله لر اوزه رنده جهان شمول
متوسط بر اجتهاد تشکل ایدیور و بواجتهادی، سرایت
ذهنی حادئه بسیقولوجیائی سی سریعاً نشر ایدیور.

معنری اعتمادی دعوت ایتک و پاره لرینک قیمتی
ایشلدیرمک ایچون بعضی مملکتلرک حکومتلری طرفندن
اتخاذ ایدیلن تدبیرلر، ناقابل استیثاف قرارلری، بر مملکتک
حیاتی اوزه رینه اغر نتایج تولید ایده بیهلک مهبب بر
محکمه حضورنده ماهر بر اوقات طرفندن یاپیلان مدافعه یه
معادلدر.

گورولیور، که اصلاحات و تحدیدات عامللرینک
ایشلری قولای دکلدرد؛ اونلر یالکیز ایجابات اقتصادیه
ایله دکل اکثریا قانون واضعلرینک اراده لرندن داها قوتلی
اولان تعامل Coutume لره قارشیده مجادله ایتک
مجبوریتده درلر.

قدیم دستور:

Quid leges sine moribus

یعنی تعامللره حرمت ایتمین قانونلر نه یه یارار؟
دستوری دایماً قانونلرک حاکمیت و نفوذلرینک حدودلرینی
تعیین ایتشدرد. ترجمه ع. ج.